

UCHWAŁA Nr XXV/199/2020
RADY GMINY ZBUCZYN
z dnia 10 czerwca 2020 r.

w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Zbuczyn na 2020 rok.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713), art. 4¹ ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 ze zm.) i art.10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r., poz. 852 ze zm.) Rada Gminy Zbuczyn uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Zbuczyn na 2020 rok, w brzmieniu stanowiącym załącznik do uchwały.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

WICEPRZEWODNICZĄCY RADY

Marek Furman

Załącznik do uchwały
Nr XXV/199/2020
Rady Gminy Zbuczyn
z dnia 10 czerwca 2020 r.

**Gminny Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii
dla Gminy Zbuczyn**

na 2020 rok

I. Wstęp

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Zbuczyn na 2020 rok, zwany dalej „Programem” lub „Gminnym Programem” stanowi lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z nadużywania alkoholu, używania narkotyków i stosowania przemocy w rodzinie. Program określa kierunki podejmowania działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wskazuje podmioty odpowiedzialne za ich realizację, określa źródła finansowania tych zadań, przedstawia również zadania własne gminy wynikające z art. 4 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zgodnie z treścią tej ustawy zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych wykonuje się w szczególności przez *tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymywania się od spożycia alkoholu*. Gminny Program uwzględnia *działalność wychowawczą informacyjną, ograniczanie dostępności alkoholu, leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu, zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie*. Na zadaniach tych należy skupić dużą uwagę ponieważ szkody spowodowane przez uzależnienia, występują w wielu wymiarach społecznych i ekonomicznych. W związku z powyższym celem działań podejmowanych przez gminę jest zmniejszenie problemów spowodowanych przez alkohol, narkotyki, i używki w całej społeczności lokalnej, a nie tylko w grupie podwyższonego ryzyka, ponieważ na szkody narażony jest każdy mieszkaniec niezależnie czy pije alkohol czy nie. Program zawiera także zadania własne gminy w obszarze profilaktyki narkomanii wynikający z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Narkomania to drugi problem, na który należy zwrócić uwagę ponieważ pojawia się nie tylko w miastach ale także na terenie wiejskim. *Gminny program uwzględnia działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach i placówkach systemu oświaty, a także diagnozę w zakresie występujących w szkołach czynników ryzyka i czynników chroniących*.

Program uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020, a także opiera się na rekomendacjach do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wskazanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Przy opracowaniu programu posłużono się diagnozą potrzeb i uwzględniono zasoby jakimi dysponuje gmina.

II. Podstawa prawna i merytoryczna

Podstawę prawną Programu stanowią następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2019 r., poz. 2277 ze zm.);

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U z 2019r., poz.852 ze zm.);
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 r., poz. 713);
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. z 2016 r. poz.1492);

a także:

- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2019 r. poz. 688ze zm.);
- z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz.218);
- z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2365);
- z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 295 ze zm.).

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r., poz. 2277, ze zm.) do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu.

W szczególności zadania te obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Na podstawie art.10 ust.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U z 2019 r., poz. 852 ze zm.) przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy obejmujących:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także

działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,

- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

W Gminnym Programie uwzględnia się działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach i placówkach systemu oświaty zgodnie z przepisami wydanymi na podst. art. 22 ust. 3 ustawy, a także diagnozę w zakresie występujących w szkołach i placówkach systemu oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących przeprowadzanych zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22 ust. 3 ustawy.

Gminny Program uwzględnia wykaz założeń służących realizacji 2 celu operacyjnego NPZ na lata 2016-2020 czyli profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi. Przedmiotowe założenia w szczególności dotyczą :

- promocji zdrowia (w tym edukacji zdrowotnej),
- zapewnienia skutecznego egzekwowania przepisów prawa,
- redukcji szkód, rehabilitacji (readaptacji, reintegracji) zdrowotnej, społecznej, zawodowej,
- diagnozowania i badania zjawisk związanych z używaniem alkoholu,
- zadań ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP (w tym działań informacyjno-edukacyjnych),
- rozwoju kadr uczestniczących w realizacji zadań,
- szeroko rozumianej profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej, wskazującej),
- ewaluacji zadań oraz aktualizacji i upowszechnianiu standardów profilaktyki,
- zwiększania dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych.

Cele i zadania Gminnego Programu odnoszą się również do obszarów problemowych wskazanych w Wojewódzkim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2016-2020.

III. Diagnoza problemów społecznych na terenie Gminy Zbuczyn

Gmina Zbuczyn położona jest w województwie mazowieckim i jest to największa gmina wiejska w powiecie siedleckim, jedna z większych w kraju. Powierzchnia Gminy stanowi 211 km², na których jest 43 miejscowości i 46 sołectw. Gmina Zbuczyn liczy 10 182 stałych mieszkańców, z czego 49,9% stanowią kobiety, a 50,1% mężczyźni.¹

¹ Dane z UG Zbuczyn stan na 31.12.2019 r.

W pierwszym kwartale 2020 roku na terenie Gminy Zbuczyn została przeprowadzona „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych”². W badaniu ankietowym ulicznym wzięło udział 100 dorosłych mieszkańców Gminy, w tym 45 mężczyzn, 55 kobiet – (średnia wieku respondentów wyniosła 42,6 lat). Była to ankieta w formie papier-olówek. Następnie przebadano sprzedawców napojów alkoholowych – grupa stanowiła 20 osób. Przy użyciu internetowego narzędzia CORIGO zebrano opinie od 490 uczniów z placówek oświatowych z terenu gminy (SP klasy 4-6 – 284 uczniów, klasy 7-8 – 206 uczniów).

Badanie dotyczyło podstawowych problemów społecznych: bezrobocia, nadużywania alkoholu, nikotyny, dopalaczy i narkotyków, uzależnienia od hazardu, przemocy w rodzinie oraz w środowisku szkolnym, cyberprzemocy, a także postaw społecznych wobec powyższych zjawisk.

Dorośli mieszkańcy gminy³

- Do najpoważniejszych problemów społecznych w opinii mieszkańców należy: zanieczyszczenie powietrza, zanieczyszczenie wody i krajobrazu, wzrost przestępczości oraz bezrobocie i ubóstwo.
- Według opinii wyrażonych w ankiecie na temat spożywania alkoholu mieszkańcy Gminy Zbuczyn odzwierciedlają postawy wobec picia alkoholu na niskim poziomie ryzyka. Największa liczba badanych przyznała, że pije alkohol raz w miesiącu (31% badanych mieszkańców), a podczas jednorazowego przyjmowania alkoholu najczęściej wypijane jest: 3-4 porcji alkoholu (43%) oraz 1-2 porcje (27%).
- 60 % ankietowanych nie wie gdzie osoba uzależniona od alkoholu może uzyskać pomoc.
- Badani respondenci deklarują, że w swoim środowisku znają osoby przyjmujące substancje odurzające tj. narkotyki i dopalacze (21% ankietowanych zna od 1 do 10 osób uzależnionych od tych substancji).
- 95% mieszkańców gminy Zbuczyn nie wie, gdzie zwrócić się może po pomoc osoba uzależniona od tych substancji.
- Według ankietowanych zjawisko przemocy w rodzinie w gminie Gminy Zbuczyn jest rzadkie, 11% ankietowanych deklaruje, że ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie,
- 61% mieszkańców gminy Zbuczyn nie wie, gdzie zwrócić się może po pomoc osoba doświadczająca przemocy w rodzinie.

Rekomendacje wynikające z diagnozy wobec osób dorosłych to:

Ważne jest przeprowadzenie wśród mieszkańców Gminy Zbuczyn **kampanii informacyjnej, mającej na celu zwrócenie uwagi na negatywne skutki spożywania alkoholu na organizm człowieka oraz konsekwencje społeczne związane z jego nadmiernym spożyciem**. Należy poinformować mieszkańców o miejscach, gdzie osoba uzależniona od alkoholu może uzyskać pomoc. Kształtowanie postaw mieszkańców powinno nie tylko wiązać się z oddziaływaniem na poziom ich wiedzy, ale także koncentrować się na dwóch pozostałych składnikach postaw, czyli przekonaniach oraz emocjach, które mają swoje odzwierciedlenie w motywacjach mieszkańców, sięgających po alkohol. Dlatego, należałoby wziąć pod uwagę możliwość zorganizowania szeregu darmowych spotkań otwartych, mających na celu kształtowanie umiejętności i kompetencji społecznych związanych z asertywnością, radzeniem sobie z

² Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych 2020 Gmina Zbuczyn- Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych

³ Tamże

negatywnymi emocjami czy identyfikacją podejmowanych przez siebie zachowań ryzykownych oraz źródeł ich występowania.

Celem zwiększenia świadomości mieszkańców na temat przemocy w rodzinie, **należy, przeprowadzić na terenie gminy kampanię informacyjną dotyczącą przemocy w rodzinie oraz lokalnych instytucji, które mogą udzielać pomocy.**

Sprzedawcy napojów alkoholowych

- Rozkład deklaracji sprzedaży alkoholu pozwala sądzić, iż sprzedawcy odpowiedzialnie podchodzą do sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim. W przypadku wątpliwości, co do wieku osoby kupującej alkohol większość badanych deklaruje, że zawsze sprawdza dowody potwierdzające wiek.
- W opinii 45% sprzedawców próba zakupu przez niepełnoletnich zdarza się najczęściej kilka razy w miesiącu.

Rekomendacje wynikające z diagnozy wobec sprzedawców alkoholu to:

W przypadku zestawienia wyników z opiniami badanych uczniów w szkołach z terenu gminy Zbuczyn, zalecane jest **przeprowadzenie kampanii informacyjnej z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych**, ponieważ około 20% starszych uczniów oceniło, że raczej i bardzo łatwo jest kupić zarówno alkohol jak i papierosy osobom poniżej 18 roku życia. Kampania informacyjna powinna obejmować **szkolenie dla sprzedawców**, akcje z wykorzystaniem techniki Mystery Shopping i dystrybucję materiałów typu plakaty, naklejki do umieszczenia w punktach.

Dzieci i młodzież szkolna – badania i rekomendacje wynikające z diagnozy :

- **43% uczniów klas starszych ma już za sobą inicjację alkoholową.** Należy zwrócić szczególną uwagę na profilaktykę sięgania po alkohol w grupie uczniów klas starszych. W przypadku używania substancji psychoaktywnych bardzo ważne jest **prowadzenie regularnych zajęć profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniu** od m.in. od leków uspokajających lub nasennych bez przepisu lekarza.
Planując oddziaływania profilaktyczne kierowane do dzieci i młodzieży warto wykorzystywać **proces uczenia się rówieśniczego**. Jest to sytuacja, w której dorastający człowiek czerpie pozytywne poglądy i postawy nie tylko od nauczyciela czy pedagoga, ale głównie od swoich rówieśników. Jeśli podczas warsztatów profilaktycznych zostaną przeprowadzone odpowiednio dobrane ćwiczenia i zabawy, uczniowie sami wyciągną wnioski dotyczące alkoholu i będą mieli okazję podzielić się nimi z grupą.
- W perspektywie wyników na temat funkcjonowania badanych uczniów w Internecie konieczna wydaje się **szeroka edukacja z zakresu Cyberprzemocy** oraz bezpiecznego korzystania z Internetu, czyli **wspieranie świadomości prawnej uczniów, rozwijanie umiejętności ochrony przed niebezpiecznymi sytuacjami**, czy poszerzanie wiedzy z zakresu ochrony własnych danych.
- Dodatkowo, należy mieć na uwadze, iż **trzeba wspierać wszelkie inicjatywy rozwijające różnorodne pasje uczniów**, tak aby były bardziej atrakcyjną formą spędzania czasu po szkole niż surfowanie po stronach internetowych oferujących niewiele wartościowych treści. Samo korzystanie z komputera może być bardzo pożyteczne dla młodych ludzi, ale

należy pomóc im w wyborze odpowiednich stron i portali. Istotne jest, aby **włączać w te działania rodziców**, którzy mają możliwość nadzorowania tego, jak ich dzieci wykorzystują domowe komputery i inne urządzenia z dostępem do Internetu. Także nauczyciele mogą podsuwać uczniom na lekcjach adresy ciekawych stron, związane w jakiś sposób z przedmiotem lekcji.

- W szkołach **problem przemocy rówieśniczej jest odczuwalny (10% uczniów deklaruje, że spotyka się codziennie z przemocą fizyczną lub psychiczną w szkole)**. Preferowane jest doskonalenie szkolnych rozwiązań systemowych w zakresie kontroli i profilaktyki zachowań agresywnych. Otrzymane wyniki na temat jakości relacji rówieśniczych w badanych klasach mogą posłużyć za zachętę do organizowania szkolnych warsztatów, podczas których dzieci i młodzież będą mieli okazję do wspólnego zastanowienia się nad alternatywnymi sposobami rozładowywania negatywnych emocji i skutecznymi sposobami rozwiązywania konfliktów, bez używania przemocy. Należy ciągle udoskonalać **szkolne systemy przeciwdziałania i reagowania na przemoc, w które włączać trzeba rodziców**, od których dzieci młodzież czerpią wzorce w zakresie stosowania przemocy jako rozwiązania codziennych problemów.
- Uczniowie rzadziej wskazywali w kwestii zaufania nauczycieli. Godne polecenia byłoby **zorganizowanie spotkań dla wychowawców ze specjalistami z zakresu profilaktyki**, podczas których nauczyciele mogliby zdobyć wiedzę na temat sposobów wzmacniania relacji zaufania i budowania zasobów chroniących. Pożądane byłoby zaaranżowanie odpowiednio poprowadzonych godzin wychowawczych z młodzieżą, na których nauczyciel będzie miał okazję pokazać się uczniom nie tylko jako osoba odpowiedzialna za sprawy organizacyjne i prowadzenie danego przedmiotu, ale także jako godny zaufania dorosły, który jest otwarty na trudne kwestie osobiste trapiące dzieci i młodzież.

Odziaływania profilaktyczne wśród dzieci i młodzieży - rekomendacje oparte na modelu profilaktyki pozytywnej

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) podaje, że aż 50% zaburzeń zdrowia psychicznego prowadzących do nadużywania substancji psychoaktywnych, agresji i przemocy, a także innych zachowań antyspołecznych zaczyna się w okresie dojrzewania⁴. Dzieci i młodzież są więc grupą wymagającą szczególnie intensywnych oddziaływań profilaktycznych.

Środowisko szkolne wywiera ogromny wpływ na rozwój fizyczny, emocjonalny i społeczny dzieci i młodzieży, stąd jego kształtowanie może sprzyjać zdrowiu psychicznemu⁵.

Australijskie badania na zlecenie WHO pozwoliły na wyodrębnienie najistotniejszych czynników chroniących oraz czynników ryzyka⁶.

Czynniki ryzyka:

- 1) przemoc rówieśnicza
- 2) odrzucenie przez rówieśników
- 3) słaba więź ze szkołą
- 4) niedostateczne kierowanie własnym zachowaniem (brak kontroli)
- 5) destrukcyjna grupa rówieśnicza
- 6) niepowodzenia szkolne

⁴ World Health Organization, (2004), *Mental Health Policy, Plans and Programs*, Geneva.

⁵ Szymańska, J. (2012) *Ochrona zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży w szkole*, ORE Warszawa

⁶ Monograph, (2000) Commonwealth Department of Health and Aged Care 2000. *Promotion, Prevention and Early Intervention for Mental Health*. Mental Health and Special Programs Branch, Canberra

Czynniki chroniące:

Przez „czynniki chroniące” należy rozumieć: *wszystkie elementy osłabiające oddziaływanie czynników ryzyka, zwiększające „odporność” jednostki, a więc zmniejszające prawdopodobieństwo wystąpienia zachowań problemowych*⁷.

Można je pogrupować w kilka kategorii:

- 1) poczucie przynależności
- 2) pozytywny klimat szkoły
- 3) prospołecznie nastawiona grupa rówieśnicza
- 4) wymaganie od uczniów odpowiedzialności i udzielania sobie wzajemnej pomocy
- 5) okazje do przeżycia sukcesu i rozpoznawania własnych osiągnięć
- 6) zdecydowany brak akceptacji przez szkołę dla przemocy⁸.

Wymienione czynniki chroniące mają charakter uniwersalny. Zadaniem warsztatów profilaktycznych jest wzmocnienie czynników chroniących oraz osłabianie czynników ryzyka. Warto pamiętać, że oddziaływanie w zakresie jednego tematu zajęć, np. dotyczących jedynie przemocy może przynieść pozytywne rezultaty także w profilaktyce innych zachowań ryzykownych.

Na podstawie zrealizowanych przez Państwową Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych badań pn.: „Czynniki chroniące i czynniki ryzyka związane z zachowaniami problemowymi”, sformułowano kilka wniosków i rekomendacji o ogólnym charakterze:

- nadrzędną rekomendacją wyznaczającą kierunek działań profilaktycznych jest wzmocnienie pozytywnego stosunku do nauczycieli oraz budowanie klimatu współpracy pomiędzy nauczycielami w szkole oraz wspieranie konstruktywnych zainteresowań i zajęć pozalekcyjnych młodzieży;
- do najbardziej uniwersalnych i selektywnych czynników chroniących uczniów przed angażowaniem się w zachowania problemowe należy włączyć: pozytywne nastawienie do nauczycieli; udział w dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych; aktywny udział w praktykach i uroczystościach religijnych; dobry kontakt z rodzicami; monitorowanie przez rodziców miejsc, w których gimnazjalista spędza czas wolny.
- efektywna ochrona młodzieży wiąże się z prawidłowym rozumieniem przez nauczycieli procesów rozwojowych właściwych dla okresy adolescencji. Dlatego zaleca się, aby wspierać pedagogów i nauczycieli zarówno na poziomie kształcenia formalnego, jak i nieformalnego, w zdobywaniu wiedzy oraz poszerzaniu umiejętności w zakresie rozpoznawania wyzwań oraz trudności specyficznych dla tego okresu rozwoju;
- wsparcie nauczycieli powinno także objąć działania związane z przeciwdziałaniem wypaleniu zawodowemu: „Dbałość o dobry stan zdrowia psychicznego nauczycieli powinna być częścią szkolnego programu profilaktyki. W tym celu należy wspierać wszelkie inicjatywy służące podnoszeniu kwalifikacji zawodowych nauczycieli, ułatwiać im dostęp do form kształcenia i rozwoju własnych możliwości”⁹;
- działania profilaktyczne powinny być ukierunkowane na uczenie umiejętności życiowych uczniów związanych m.in. z postawami asertywności, konstruktywnym rozwią-

⁷ Słownik terminów według Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Źródło: http://www.parpa.pl/download/slownik_terminow.pdf (dostęp: 26.11.2018).

⁸ Rządowy Program na lata 2014-2016, *Bezpieczna i przyjazna szkoła*.

⁹K. Ostaszewski, A. Rustecka-Krawczyk, M. Wójcik, *Czynniki chroniące i czynniki ryzyka związane z zachowaniami problemowymi warszawskich gimnazjalistów: klasy I-II*, Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie, s. 52.

zywaniem konfliktów rówieśniczych na drodze negocjacji/mediacji oraz wspieranie ich w kształtowaniu poczucia własnej wartości.

Kolejnym wnioskiem związanym ze skutecznością profilaktyki jest **konieczność planowania cyklicznych działań**. Warunkiem zmiany postawy (a więc nadrzędnego celu oddziaływań profilaktycznych) jest ich regularne utrwalanie, zastępowanie zachowań destruktywnych konstruktywnymi oraz wspieranie uczniów w zdobywaniu wiedzy nie tylko na temat zagrożeń podejmowanych przez nich zachowań, ale także pomoc w gromadzeniu wiedzy na temat alternatywnych postaw, tj. warunkujących poprawę jakości funkcjonowania uczniów w środowisku szkolnym i rodzinnym. Jednym z elementów skutecznej profilaktyki jest także ewaluacja podejmowanych działań. Jej cel wiąże się z oceną skuteczności wprowadzanych zmian i planowaniu następnych.

Wśród postulowanych oddziaływań profilaktycznych należy wyróżnić:

- **zwrócenie uwagi nauczycieli i opiekunów na specyficzne potrzeby uczniów**, które wiążą się ze specyfiką ich rozwoju psychospołecznego;
- **wsparcie rozwoju praktycznych umiejętności uczniów** w zakresie rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie ze stresem, asertywnością, konstruktywnym wyrażaniem emocji i potrzeb, przyjmowania perspektywy innych oraz empatii;
- **wspieranie uczniów w rozwijaniu ich pasji, zainteresowań** oraz w kształtowaniu w nich postaw ukierunkowanych na twórczość, kreatywność i motywację odkrywania nowych rzeczy;
- **wzmacnianie w uczniach poczucia przynależności, skuteczności i sprawczości;**
- **kreowanie pozytywnej atmosfery współpracy, umożliwiającej im samodzielne podejmowanie decyzji, branie za nich odpowiedzialności.**

Warto również wspomnieć, że obok oddziaływań kierowanych do uczniów warto planować także **szkolenia profilaktyczne dla grona pedagogicznego oraz rodziców**. Jest to warunkiem inicjowania zmian systemowych, a więc nie tylko pracy nad zasobami osobowymi uczniów, ale także kształtowania ich środowiska szkolnego oraz rodzinnego – głównych środowisk, w których funkcjonują.

CZYNNIK RYZYKA	SYTUACJA WŚRÓD UCZNIÓW GMINY ZBUCZYN	REKOMENDOWANE DZIAŁANIA
PRZEMOC RÓWIEŚNICZA	<ul style="list-style-type: none"> • W szkole zjawisko przemocy rówieśniczej jest zauważalne, jednakże nie bardzo rozpowszechnione. • Część uczniów przyznaje, że boi się swoich rówieśników. 	<ul style="list-style-type: none"> • Działania profilaktyczne ukierunkowane na zapobieganie agresji i przemocy, rozwiązywanie konfliktów • Wydarzenia szkolne mające na celu zwiększenie integracji wśród uczniów, warsztaty rozwijające tolerancję a także dotyczące radzenia sobie z trudnymi emocjami

<p>ODRZUCENIE PRZEZ RÓWIEŚNIKÓW</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Część uczniów doświadczyła w przestrzeni internetowej zjawiska hejtu oraz cyberprzemocy ze strony swoich rówieśników. 	<ul style="list-style-type: none"> • Działania edukacyjne z zakresu bezpiecznego korzystania z Internetu, wspieranie świadomości prawnej uczniów, rozwijanie umiejętności ochrony przez niebezpiecznymi sytuacjami, poszerzanie wiedzy z zakresu ochrony własnych danych.
<p>SŁABA WIĘŹ ZE SZKOŁĄ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zaobserwowano odsetek wagarujących uczniów. • Część uczniów nie lubi swojej klasy i przyznaje, że czuje się w niej na tyle źle, że chcieliby ją zmienić. 	<ul style="list-style-type: none"> • Działania skierowane na zwiększenie poczucia przynależności uczniów do środowiska szkolnego – imprezy integracyjne, wycieczki, wspólne akcje szkolne. • Organizacja warsztatów dla nauczycieli odnośnie zarządzania uwagą uczniów, aktywnych metod uczenia • Działania mające na celu poprawę relacji uczeń – nauczyciel, warsztaty zmierzające do samoakceptacji uczniów i wartości działania grupowego.
<p>NIEDOSTATECZNE KIEROWANIE WŁASNYM ZACHOWANIEM (BRAK KONTROLI)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Duża część uczniów spędza od 3 do 5 godzin dziennie (lub nawet więcej) na korzystaniu z komputera i Internetu. Uczniowie najczęściej grają w gry komputerowe lub korzystają z portali społecznościowych tracąc poczucie upływającego czasu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie inicjatyw rozwijających różnorodne pasje uczniów (pozalekcyjne zajęcia sportowe, artystyczne, wolontariat, organizacja turniejów i innych eventów wyzwalających zdrową rywalizację)

Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych - stan na 31.12.2019¹⁰

1. do spożycia poza miejscem sprzedaży – (wg zawartości alkoholu):
 - a. do 4,5%: **24 punkty**
 - b. od 4,5% do 18%: **8 punktów**
 - c. powyżej 18%: **10 punktów**
2. do spożycia w miejscu sprzedaży (wg zawartości alkoholu):
 - a. do 4,5% **8 punktów**
 - b. od 4,5% do 18%: **3 punkty**
 - c. powyżej 18%: **10 punktów**

Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej ¹¹

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbuczynie, jako jednostka organizacyjna powołana jest do realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy Zbuczyn. Pomoc społeczna jest to działalność mająca na celu wspomaganie osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych. Najczęstszymi przyczynami kwalifikującymi osoby i rodziny do udzielania świadczeń pomocy społecznej w tut. Ośrodku są: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz alkoholizm.

W 2019 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbuczynie udzielił pomocy 262 rodzinom, w tym z problemem alkoholowym 10 rodzinom. Całkowita kwota udzielonej pomocy przez GOPS w Zbuczynie w/w rodzinom wyniosła 29 846,00 zł. (w tym zasiłki celowe, okresowe, dożywianie).

Przemoc domowa

Zjawisko przemocy w sposób ścisły wiąże się z problemem alkoholowym występującym w rodzinach. Statystyki podają, że większość sprawców czynów kwalifikowanych przez Kodeks Karny, jako fizyczne lub psychiczne znęcanie się nad członkami rodziny działa pod wpływem alkoholu lub innych środków uzależniających. Aktem prawnym nakładającym na gminy obowiązek realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).

Do zadań tych należy:

- 1) tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 3) opracowanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie;

¹⁰ Dane UG Zbuczyn

¹¹ Dane GOPS Zbuczyn

- 4) wspieranie i koordynowanie pracy zespołów interdyscyplinarnych ds. pomocy dziecku i rodzinie z problemem alkoholowym.

Zespół Interdyscyplinarny działający przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej na przestrzeni kilku lat pracował z osobami uwikłanymi w przemoc domową

- w roku 2017 do ZI wpłynęło 38 Niebieskich Kart
- w roku 2018 do ZI wpłynęło 31 Niebieskich Kart
- w roku 2019 do ZI wpłynęło 27 Niebieskich Kart

Punkt konsultacyjno – informacyjny

Od kilku lat swoją działalność kontynuuje punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych, współuzależnionych, zagrożonych uzależnieniem i przemocą gdzie mieszkańcy gminy Zbuczyn korzystają z bezpłatnej pomocy specjalistów: prawnika, psychologa, instruktora terapii uzależnień.

	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Liczba rodzin korzystających z pomocy	56	70	66	54
w tym z problemem alkoholowym	14	20	27	6

Przestępstwa/wykroczenia popełnione pod wpływem alkoholu¹²

Rodzaj zdarzenia/rok	2017	2018
Ilość interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu	130	140
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości	21	23
Prowadzenie pojazdów po drodze publicznej po użyciu alkoholu	15	12

¹² Dane z Posterunku Policji w Zbuczynie – Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych -Gmina Zbuczyn 2020

Zakłócanie porządku publicznego	9	12
Osoby zatrzymane do wytrzeźwienia ogółem	14	12
Liczba interwencji związanej z przemocą domową	25	20

Analiza danych pozyskanych od podmiotów biorących udział w realizacji Gminnego Programu i analiza informacji z Diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych - Gmina Zbuczyn 2020 wskazuje na istniejące problemy społeczne w społeczności zbuczynskiej.

Podsumowując: główne obszary problemowe w zakresie uzależnień w skali lokalnej to :

- niska świadomość mieszkańców na temat konsekwencji społecznych w związku ze spożywaniem alkoholu i zażywaniem narkotyków oraz szkodliwości wpływu ich na organizm człowieka,
- mieszkańcy nie posiadają wiedzy z zakresu uzależnień,
- mieszkańcy nie wiedzą gdzie mogą zwrócić się po pomoc w związku z używkami i przemocą,
- nieletnia młodzież podejmuje próby zakupu alkoholu,
- młodzież sięga po alkohol,
- rodzice dają przyzwolenie nieletnim na spożywanie alkoholu,
- młodzież spędza od 3 do 5 godzin dziennie na korzystaniu z komputera i Internetu; grają w gry, korzystają z portali społecznościowych tracąc poczucie upływającego czasu,
- młodzież doświadcza w przestrzeni internetowej zjawiska hejtu oraz cyberprzemocy ze strony swoich rówieśników,
- w szkole istnieje zjawisko przemocy rówieśniczej,
- nauczyciele nie są autorytetami dla uczniów.

W pierwszej kolejności w 2020 roku należy podjąć działania w zakresie informowania, edukowania i uświadamiania mieszkańców na temat szkodliwości używania alkoholu, narkotyków, Internetu oraz stworzenia warunków do uzyskania profesjonalnej pomocy w przypadku pojawiających się problemów.

IV. Cel główny Programu:

Celem głównym Gminnego Programu jest zapobieganie uzależnieniom poprzez **podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców (w szczególności dzieci i młodzieży) na temat szkodliwości używania alkoholu, narkotyków, Internetu.**

Cele szczegółowe :

- 1) wspieranie i poszerzanie oferty działań profilaktycznych w tym programów rekomendowanych skierowanych do młodzieży, nauczycieli, rodziców,
- 2) wspieranie działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie szkodliwości spożywania alkoholu i narkotyków,
- 3) szkolenie kadr,
- 4) ograniczanie młodzieży dostępu do alkoholu,
- 5) promowanie abstynencji i postaw trzeźwościowych poprzez wspieranie działań integracyjnych,
- 6) wspieranie oddziaływań umożliwiających rehabilitację osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków oraz członków ich rodzin,
- 7) zapobieganie zaburzeniom życia rodzinnego w związku z przemocą w rodzinie.

V. Zadania programu oraz wskaźniki ich realizacji

Program realizowany będzie poprzez zadania zawarte w następujących obszarach :

OBSZAR 1**Promocja zdrowia, edukacja zdrowotna i kształcenie kadr**

Kierunki działań :

1. Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych na temat ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu, zażywania narkotyków w tym wpływu na organizm.
2. Edukacja dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież.
3. Upowszechnianie wiedzy na temat szkodliwości picia alkoholu, zażywania narkotyków.
4. Upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania.
5. Upowszechnianie informacji na temat dostępności do działań profilaktycznych, interwencyjnych, pomocowych i placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych.
6. Podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych.

lp.	zadanie	wskaźniki	Realizator
1.	Zakup ulotek, książek, programów o	-liczba zakupionych ulotek,	GKRPA i Pełnomocnik

	charakterze profilaktycznym.	programów	
2.	Dofinansowanie informatora, w którym będzie upowszechniana edukacja na temat szkodliwości picia alkoholu, zażywania narkotyków.	- liczba nakładu informatora	GKRPA i Pełnomocnik
3.	Rozpowszechnianie ulotek informacyjno-edukacyjnych wśród mieszkańców poprzez rozłożenie ich w miejscach publicznych.	- liczba rozłożonych ulotek	GKRPA i Pełnomocnik
4.	Upowszechnianie informacji na stronie internetowej Gminy Zbuczyn na temat dostępności do działań profilaktycznych, interwencyjnych i pomocowych placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych czy z przemocą.	- liczba udostępnionych informacji	GKRPA i Pełnomocnik
5.	Przeprowadzanie monitoringu, oceny podejmowanych działań poprzez zbieranie danych sprawozdawczych, analizowanie.	- liczba realizowanych działań	GKRPA i Pełnomocnik
6.	Działania edukacyjne z zakresu bezpiecznego korzystania z Internetu	- liczba realizowanych działań	Placówki oświatowe
8.	Sfinansowanie szkoleń dla osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych.	- liczba osób przeszkolonych -przeprowadzenie ankiety na temat zdobytej wiedzy	GKRPA i Pełnomocnik
9.	Uruchomienie stałych dyżurów telefonicznych Pełnomocnika	- liczba porad - pojawiające się tematy	Pełnomocnik

OBSZAR 2

Profilaktyka uniwersalna, selektywna, wskazująca

Kierunki działań :

1. Wspieranie i poszerzanie oferty działań profilaktycznych ze szczególnym uwzględnieniem programów z systemu rekomendacji o potwierdzonej skuteczności lub o naukowych podstawach.
2. Wspieranie działań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w okresie wypoczynku.
3. Wspieranie działań promujących trzeźwy i wolny od przemocy sposób spędzania czasu wolnego wśród dorosłych.
4. Wspieranie działań i inicjatyw promujących zdrowy styl życia bez używek, Internetu, budujących zdrowe relacje w rodzinach.
5. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomanii, alkoholu, przemocy.

lp.	zadanie	wskaźniki	realizator
1.	Realizacja szkolnych działań i programów profilaktycznych zgłaszanych przez dyrektorów szkół z Gminy Zbuczyn np.. (zapobieganie agresji i przemocy, budowania relacji między uczniami)	- liczba realizowanych działań - liczba osób uczestniczących w działaniu - analiza ankiet, sprawozdań i raportów z przeprowadzonych działań	placówki oświatowe
2.	Wspieranie inicjatyw rozwijających różnorodne pasje dzieci i młodzieży (konkursy, zabawy integracyjne, dodatkowe zajęcia, wyjazdy) z uwzględnieniem elementów profilaktyki	-liczba realizowanych działań - liczba osób uczestniczących w działaniu - analiza ankiet, sprawozdań i raportów z przeprowadzonych działań	placówki oświatowe, GOK, GOPS, parafie
3.	Prowadzenie działań wychowawczych, edukacyjnych, informacyjnych, profilaktycznych ze szczególnym uwzględnieniem programów z systemu rekomendacji w szkołach i placówkach oświatowych.	-liczba realizowanych działań - liczba osób uczestniczących w działaniu - analiza ankiet, sprawozdań i raportów z przeprowadzonych działań	placówki oświatowe
4.	Dofinansowanie wypoczynku dzieci i młodzieży zawierającego program profilaktyczny	-liczba realizowanych działań - liczba osób uczestniczących w działaniu - analiza ankiet, sprawozdań i raportów z przeprowadzonych działań	stowarzyszenia
5.	Dofinansowanie działań skierowanych do osób dorosłych promujących zdrowy styl życia bez używek, rozwijających zdrowe relacje w rodzinach.	-liczba realizowanych działań - liczba osób uczestniczących w działaniu - analiza ankiet, sprawozdań i raportów z przeprowadzonych działań	GKRPA przy współpracy ze stowarzyszeniami

OBSZAR 3**Redukcja szkód i rehabilitacja (readaptacja i reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa osób z problemem uzależnień**

Kierunki działań :

1. Wspieranie działalności środowisk trzeźwościowych.
2. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
3. Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholu.

4. Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie w szczególności z problemem alkoholowym.
5. Podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie.
6. Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu w tym zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

lp.	zadanie	wskaźniki	realizator
1.	Dofinansowywanie wyjazdów integracyjnych dla środowisk trzeźwościowych.	-liczba realizowanych działań - liczba osób uczestniczących w działaniu - analiza ankiet, sprawozdań i raportów z przeprowadzonych działań	Stowarzyszenia i GKRPA
2.	Finansowanie działalności punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych. (zatrudnienie specjalisty, wyposażenie, remont)	- liczba osób korzystających z pomocy - skala problemów - analiza sprawozdania	GKRPA i Pełnomocnik
3.	Finansowanie działalności punktu konsultacyjno-informacyjnego dla osób zagrożonych przemocą domową.	- liczba osób korzystających z pomocy - skala problemów - analiza sprawozdania	GOPS
4.	Prowadzenie działań wspierających dla osób współuzależnionych z przemocą poprzez działalność ZI i grupy wsparcia.	- liczba osób korzystających z pomocy - skalą problemów - analiza sprawozdania	Zespół Interdyscyplinarny GKRPA
5.	Prowadzenie działań interwencyjnych i korekcyjnych dla osób stosujących przemoc poprzez działalność ZI i prowadzenie programu.	- liczba osób korzystających z pomocy - skala problemów - analiza sprawozdania	Zespół Interdyscyplinarny GKRPA
6.	Finansowanie szkoleń przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu w tym przeciwdziałania przemocy w rodzinie	- liczba osób przeszkolonych -przeprowadzenie ankiety na temat zdobytej wiedzy	GKRPA

OBSZAR 4

Organizacja Gminnego Programu oraz zapewnienie funkcjonowania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zbuczynie

Kierunki działań:

- zapewnienie prawidłowej realizacji zadań objętych Gminnym Programem oraz prawidłowego funkcjonowania GKRPA,
- zapewnienie skutecznego przestrzegania obowiązujących przepisów wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz aktów prawa miejscowego w tym podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- zmniejszanie dostępności do alkoholu,
- analiza sytuacji problemów i uzależnień na terenie Gminy Zbuczyn,
- podnoszenie kwalifikacji osób zaangażowanych w realizację Gminnego Programu.

lp.	zadanie	wskaźniki	realizator
1.	Koordynacja działań objętych Gminnym Programem	-liczba posiedzeń komisji -liczba uczestniczących	Pełnomocnik
2.	Uczestnictwo w szkoleniach	- liczba szkoleń - liczba osób uczestniczących	Członkowie GKRPA
3.	Podejmowanie akcji kontrolujących w stosunku do podmiotów handlujących napojami alkoholowymi pod kątem przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	- liczba kontroli	GKRPA, Policja i Pełnomocnik,
4.	Wykonywanie lustracji oraz wydawanie postanowień o zgodności punktów sprzedaży z warunkami określonymi w Uchwałach Rady Gminy Zbuczyn	- liczba lustracji -liczba wydanych postanowień	GKRPA i Pełnomocnik
5.	Ponoszenie kosztów sądowych w postępowaniu o zobowiązanie do podjęcia leczenia	- liczba spraw skierowanych do sądu	GKRPA i Pełnomocnik
6.	Wydawanie opinii przez biegłych sądowych orzekających w sprawie uzależnienia od alkoholu	- liczba osób skierowanych na badanie -liczba uzyskanych opinii	Sąd

VI. Adresaci

Adresatami Gminnego Programu są mieszkańcy Gminy Zbuczyn - dzieci, młodzież, dorośli, w tym seniorzy. Gminny Program zwraca także uwagę na rodziny doświadczające przemocy. Działania z zakresu profilaktyki uniwersalnej adresowane są do całych grup. Działania uprzedzające z zakresu profilaktyki selektywnej skierowane są do jednostek lub grup zwiększonego ryzyka, tych które ze względu na swą sytuację środowiskową narażone są na większe niebezpieczeństwo wystąpienia problemów uzależnień i przemocy (dzieci, członkowie rodzin uzależnionych, z przemocą). Program adresowany jest też do osób pijących alkohol i używających narkotyki w sposób ryzykowny i szkodliwy, uzależnionych, którzy wymagają leczenia (działania terapeutyczno-korekcyjne); utrzymujących abstynencję i współuzależnionych (działania wspierające).

VII. Zasoby i realizatorzy

Realizacja zadań Gminnego Programu koordynowana jest przez Pełnomocnika ds. realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, powołanego przez Wójta Gminy Zbuczyn. Realizatorami zadań są jednostki organizacyjne Gminy Zbuczyn, w szczególności Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zbuczynie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbuczynie, Gminny Ośrodek Kultury w Zbuczynie, placówki oświatowe, a także inne podmioty, których działalność ma na celu przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy: służba zdrowia, policja, organizacje pozarządowe, kościoły katolickie.

VIII. Termin realizacji zadań i wdrażanie

Realizacja zadań objętych Gminnym Programem została zaplanowana na okres od stycznia do grudnia 2020 r. Niektóre zadania mają charakter długoterminowy i stanowią kontynuację zadań z lat ubiegłych. Proces realizacji polega na systematyczności działań, promocji i społecznej komunikacji poprzez upowszechnianie i upublicznianie realizowanych działań, wyników badań na stronie internetowej Gminy Zbuczyn.

IX. Monitoring efektywności działań

Monitoring prowadzony jest w celu potwierdzenia skuteczności działań ujętych w Gminnym Programie, odbywa się w sposób ciągły poprzez dokonywanie bieżących kontroli jakości i rzetelności realizowanych zadań, ścisłą współpracę z ich realizatorami oraz analizę ankiet i interpretację danych sprawozdawczych. Monitoring prowadzi się w oparciu o wskaźniki opisane powyżej.

X. Źródła finansowania

Podstawowym źródłem finansowania Gminnego Programu są środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych ujęte w budżecie gminy na rok 2020 w dziale 851 „ochrona zdrowia”, rozdział 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi, rozdział 85153 – przeciwdziałanie narkomanii, które wykonywane są w oparciu o spis zadań zawarty w niniejszym programie oraz uchwałę budżetową Gminy Zbuczyn na rok 2020. Finansowanie opiera się także na środkach własnych organizacji pozarządowych ubiegających się o dotację w ramach otwartych konkursów ofert. Działania mogą być współfinansowane ze środków pozyskanych z innych źródeł, jednakże należy pamiętać, żeby każde zadanie współfinansowane miało rzeczywisty związek z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień. W ramach posiadanych środków możliwy jest zakup usług oraz doposażenie podmiotów będących w zasobach własnych gminy w sprzęt niezbędny do realizacji działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

XI. Sposób sprawozdania

Zgodnie z art. 11 ust.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, organ wykonawczy gminy sporządza raport z wykonania Gminnego Programu w danym roku, który przedkłada radzie gminy w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku, którego dotyczy raport. Zgodnie z art. 11 ust. 2 w. w ustawy, organ wykonawczy gminy sporządza na podstawie opracowanej przez Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii ankiety – informację z realizacji działań podejmowanych w danym roku, wynikających z Gminnego Programu i przesyła ją do 15 kwietnia roku następującego po roku którego dotyczy informacja. Sprawozdanie z wykonania Gminnego Programu w zakresie merytorycznym i finansowym zostanie również sporządzone na formularzu PARPA-G1 oraz przekazane do PARPA do 15 kwietnia 2021 r.

XII. Zasady wynagradzania członków GKRPA

Zgodnie z art.4 ust. 4 i 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w skład gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych wchodzi osoba przeszkolona w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, które pobierają wynagrodzenie za udział w posiedzeniu. W związku z powyższym za udział w posiedzeniu GKRPA przysługuje wynagrodzenie :

- Przewodniczącemu – 100 zł brutto,
- pozostałym członkom GKRPA – 80 zł brutto.

WICEPRZEWODNICZĄCY RADY

Marek Furman